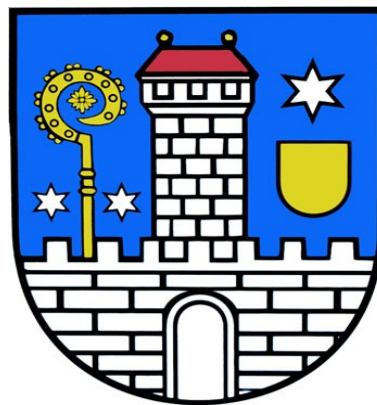

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

Strategia Lubrza 2014-2020
ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR.....
RADY GMINY w Lubrzy.....
Z DNIA.....

(Wersja autorska 1.0.)

STRATEGIA ROZWOJU GMINY Lubrza NA LATA 2014-2020

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

Spis treści:

1. *Wstęp. Misja Gminy i wizja strategiczna... ..3*
2. *Sumaryczna diagnoza stanu Gminy Lubrza. Problemy. Rozwiązania. Rekomendacje... ..9*
3. *Cele strategiczne Gminy Lubrza na lata 2014-2020... ..30*
4. *Analiza S.W.O.T... ..32*
5. *System monitorowania i aktualizacji Strategii... ..39*
6. *Załącznik. Lista zadań inwestycyjnych Gminy Lubrza na lata 2014-2020... ..42*

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

1. Wstęp

Główne kierunki rozwoju gminy ujęte w niniejszej Strategii zostały wypracowane we współpracy z Radnymi Rady Gminy w Lubrzy. Na kształcie Strategii zaważyły przede wszystkim uwarunkowania wynikające z perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2014-2020, która w sposób zasadniczy determinuje realizację poszczególnych obszarów rozwojowych Gminy Lubrza.

Podstawą metodologiczną dla sformułowania niniejszego dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Lubrza na lata 2014-2020 jest metoda tzw. metaanalizy pozwalająca na uchwycenie danych wynikających nie tylko ze statystyki, ale również innych danych źródłowych (np. opracowania o charakterze społecznym oraz gospodarczym).

Istotą tego narzędzia, w konsekwencji, jest tworzenie zrównoważonej strategii rozwoju i zarządzanie nią. Aspekt zrównoważenia wiąże się z tym, że oprócz wymiaru bezpośrednio mierzalnego (np. finansowego) obejmuje ono także trzy wymiary nie posiadające z góry podanych miar i sposobów oceny, które mogą zostać wypracowane lokalnie, z uwzględnieniem specyfiki danej organizacji.

Podjęcie takie podkreśla, że mierniki finansowe i pozafinansowe muszą stać się częścią systemu informacji dla pracowników na wszystkich szczeblach organizacji. Cele strategiczne i mierniki są tutaj czymś więcej niż doraźnie zebranymi finansowymi i pozafinansowymi wskaźnikami rezultatów. Przekłada się na ogólną misję i kierunek działania danej jednostki organizacyjnej, wyrażającą bardziej emocje niż namacalne fakty, w konkretne cele strategiczne i ich mierniki. Mierniki strategiczne pozwalają na zapewnienie równowagi pomiędzy uzyskiwaniem bezpośrednich wyników, a budowaniem przyszłych wyników. Metoda ta reprezentuje ponadto równowagę pomiędzy obiektywnymi, łatwo policzalnymi miernikami

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

wyników, a subiektywnymi, opartymi na ocenach pozaliczbowych, miernikami napędzającymi przyszłe rezultaty.

Aby wspierać regiony i państwa członkowskie do lepszego zdefiniowania strategii badawczych i innowacyjnych Komisja uruchomiła specjalną platformę pn. "*smart specialisation platform*" (Strategie inteligentnej specjalizacji). To kolejny krok na drodze do osiągnięcia celów określonych przez państwa członkowskie w dziedzinie badań i innowacji w ramach strategii Europa 2020.

Na podstawie „*smart specialisation strategies*” każdy region musi określić swoje najlepsze aktywa i potencjał R&I, i skoncentrować swoje wysiłki i zasoby na ograniczonej liczbie priorytetów, gdzie można naprawdę rozwijać doskonałości i konkurencyjności w globalnej gospodarce. SSS obejmuje proces opracowania wizji, określenia przewagi konkurencyjnej, ustawianie priorytetów strategicznych i wykorzystanie inteligentnych strategii maksymalizacji opartej na wiedzy potencjału rozwoju każdego regionu, silnych lub słabych stron, high-tech lub low-tech. Województwo lubuskie posiada już taki dokument powołany do życia w 2014.

Strategie inteligentnej specjalizacji w przyszłej polityce spójności (wkład do strategii Europa 2020 na rzecz zatrudnienia i rozwoju) - będą podstawą do otrzymania znacznie większych środków na inwestycje w nowej perspektywie UE2014/2020.

Nowa perspektywa finansowa UE

Nie ulega wątpliwości, że przyjęta w 2013 roku nowa perspektywa finansowa UE 2014-2020 jest bardzo korzystna dla Polski. Wynika z niej, że nasz kraj otrzyma 72,9 mld euro na realizację polityki spójności. Równie niewątpliwie jest jednak to, że to jest ostatni okres tak szczodrego finansowania przedsięwzięć rozwojowych w Polsce ze źródeł wspólnotowych. Coraz wyraźniej rysują się nowe zasady i system

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

inwestowania tych pieniędzy unijnych i wiadomo już, że w nowej perspektywie finansowej, w Polsce podstawowym nowym instrumentem wsparcia realizacji zintegrowanych strategii rozwoju.

Dodatkowe elementy uzasadnienia przyjętych rozstrzygnięć strategicznych:

1. Strategia jest w większym stopniu aktem samorządowym, podejmowanym przez lokalnych samorządowców, niż opracowaniem technicznym sporządzonym przez specjalistów zewnętrznych.
2. Przyjęte cele strategiczne i mierniki ich realizacji mają większe znaczenie od przyjętych pułapów strategicznych i wstępnie sformułowanych inicjatyw strategicznych, gdyż te ostatnie najprędzej mogą wymagać modyfikacji w świetle pojawiających się nowych uwarunkowań. Nowe sposoby i zmiana tempa realizacji Strategii nie podważają jej ciągłości tak długo, jak pozostają w mocy jej cele strategiczne oraz definicje mierników ich realizacji.
3. Otoczenie strategiczne wyraźnie wskazuje na konieczność sięgania po rozwiązania innowacyjne oraz preferencję dla rozwiązań zintegrowanych i całościowych nad działaniami rozproszonymi i jednostkowymi. Udział naszego kraju w gospodarce globalnej niesie wiele nowych możliwości ale i zagrożeń. Hasło: myśl globalnie i działaj lokalnie nabiera nowego znaczenia, i ze sloganu aktywistów ochrony środowiska przekształca się stopniowo w wymóg i drogowskaz dla władz samorządowych.
4. Brak jasnych zasad finansowania istotnych projektów inwestycyjnych z funduszy strukturalnych po roku 2020, może dotknąć gminę w istotny sposób, i nakazuje bardzo przemyślane wykorzystanie możliwości stwarzanych przez perspektywę finansową UE 2014-20, oraz nabycie doświadczeń, które pozwolą kontynuować działania rozwojowe po jej zakończeniu.

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

Komplementarność

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza jest komplementarna i wynikowa w stosunku do następujących dokumentów o charakterze wyższego rzędu, tj.:

- 1) Strategią Rozwoju Województwa Lubuskiego do roku 2020,
- 2) Planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego,
- 3) Programem Ochrony Środowiska Województwa Lubuskiego,
- 4) Strategią Rozwoju Powiatu Świebodzińskiego,

Finansowanie Strategii

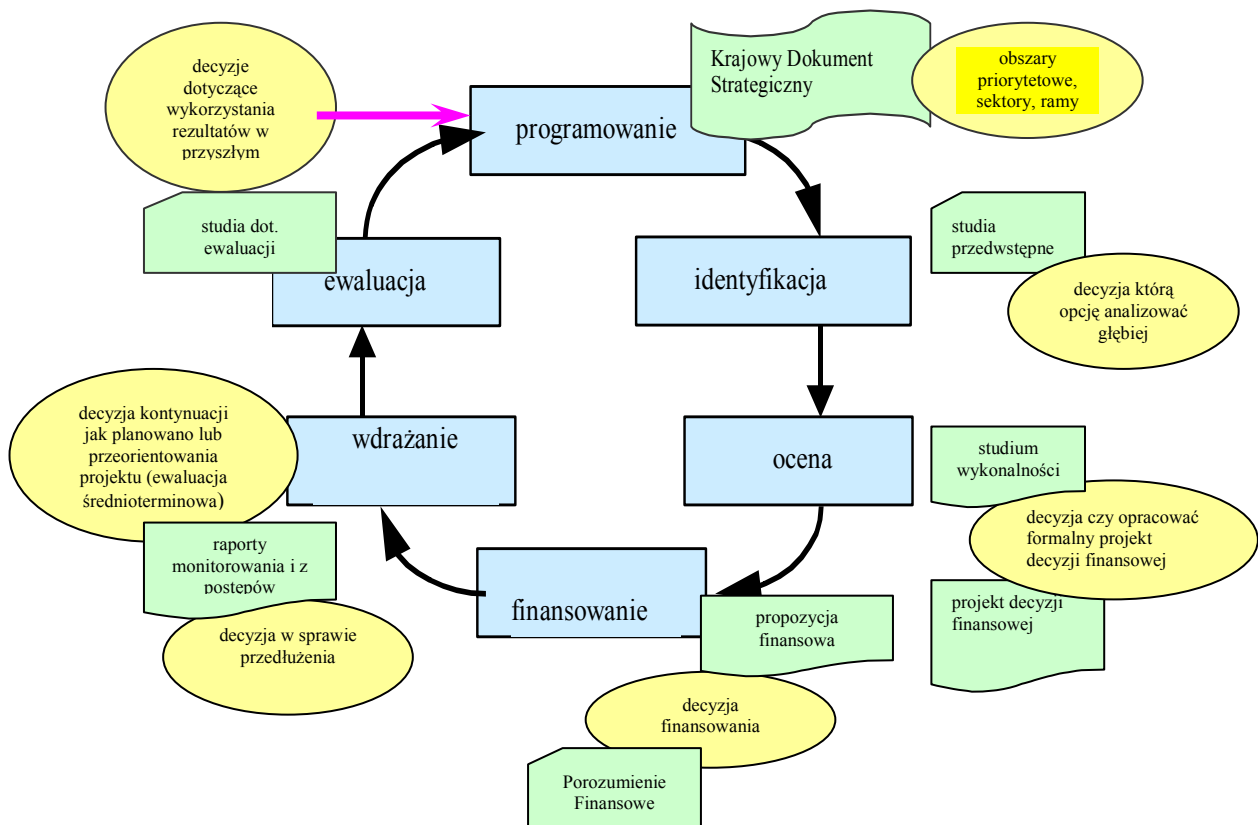
Strategia Rozwoju Gminy Lubrza finansowana winna być z następujących źródeł:

1. Regionalny Program Operacyjny Lubuskie 2020, w tym Kontrakt Terytorialny w ramach Obszaru Funkcjonalnego „Perły Lubuskie”,
2. Programy operacyjne na poziomie krajowym,
3. Europejska Wspólnota Terytorialna,
4. Inne (kredyty preferencyjne, środki funduszy krajowych oraz wspólnotowych).

Budżet Gminy Lubrza powinien mieć charakter zadaniowy i komplementarny i uzupełniający w stosunku do zewnętrznych źródeł finansowania.

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

Schemat programowania zrównoważonego rozwoju gminy w kontekście procesu programowania europejskich mechanizmów finansowych

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

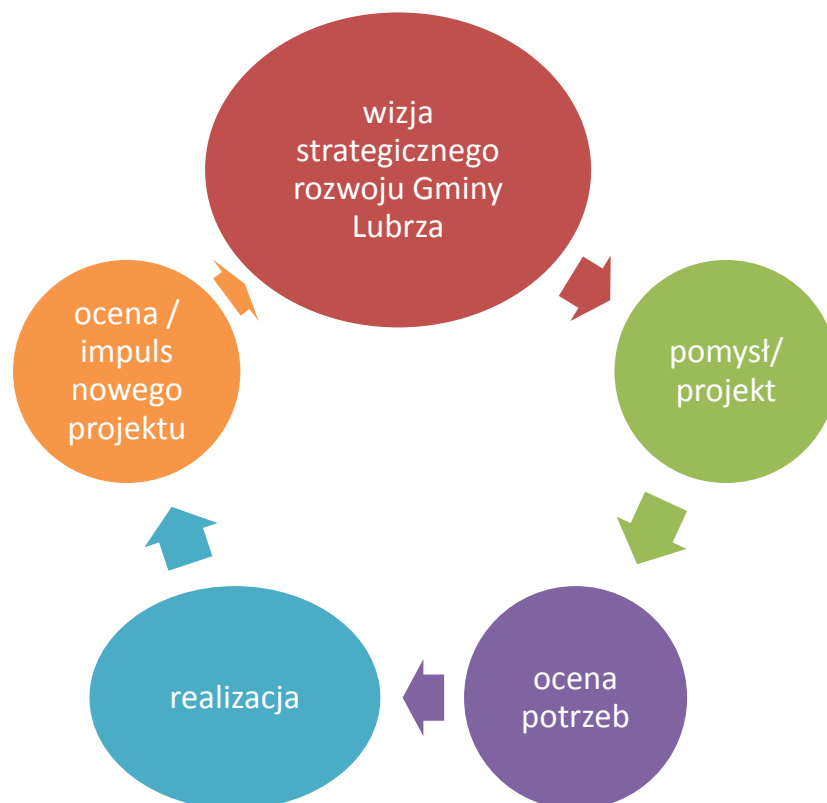
Strategiczna misja wspólnoty samorządowej gminy Lubrza to:

Wspólna energia – wspólnota pomysłów

Wizja strategiczna:

Gmina Lubrza stanowi dobre miejsce do pracy i życia. Pozwala na to jej zagospodarowanie, wykorzystujące walory przyrodnicze i położenie. Gmina Lubrza to wspólnota historii, teraźniejszości i przyszłości.

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

2. *Sumaryczna diagnoza stanu Gminy Lubrza. Problemy. Rozwiązania. Rekomendacje*

Ponizej przedstawiono sumaryczną diagnozę stanu dla Gminy Lubrza. Diagnoza oparta została na metodach:

a. metaanalizy polegają na analizie danych, określających wtórne odkrywanie wiedzy metodą uogólniania informacji zawartych w publikacjach czy źródłach pierwotnych oraz

b. autorskiej metodologii F.S.M. (ang. *Flesh Screen Methodology*) polegającej na zatrzymaniu strumienia danych informacyjnych w określonym momencie jej przeprowadzania i przeprowadzeniu projekcji danych na konkretne realizacje projektowe. Dla niniejszej analizy moment F.S (*Flesh Screen*) określono na lipiec 2014, zaś projekcję projektową wskazano na rok 2020. Przedmiotowa analiza stanu wykonana została w czterech grupach, tj.:

- a. rozwój infrastruktury komunikacyjnej i turystycznej,
- b. rozwój podstawowych usług publicznych (sprawy społeczne, edukacja, kultura)
- c. uporządkowanie gospodarki środowiskowej,
- d. realizacja zintegrowanego programu rewitalizacji obszarów zdegradowanych.

Diagnoza cząstkowa zawiera dane sumaryczne pozwalające stwierdzić moment bazowy, za który przyjęto lipiec 2014 roku formułuje problem oraz implikuje jego rozwiązanie.

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

Sumaryczna charakterystyka Gminy

Lubrza to gmina wiejska w województwie lubuskim, w powiecie świebodzińskim. Gminę zamieszkuje ponad 4000 osób i tendencja ta ma charakter progresywny.

Gmina charakteryzuje się niezwykle korzystnym położeniem w centralnej części województwa lubuskiego, w bezpośrednim sąsiedztwie ośrodka subregionalnego - Świebodzina, przy kluczowym węźle komunikacyjnym A2 (wschód-zachód) oraz S3 (północ-południe).

Główny zasób oraz potencjał rozwojowy gminy ogniskuje się wokół turystyki i ekologii, stąd w charakterystyce położona na ten aspekt szczególny akcent.

Na obszarze gminy leży 11 jezior, zajmujących łącznie prawie 670 ha powierzchni. Największe to jez. Niestysz (563 ha), które jest drugim co do wielkości jeziorem na Pojezierzu Lubuskim. Na obrzeżach jezior (Przełazy, Tyczyno, Lubrza) istnieje stosunkowo rozbudowana baza wypoczynkowa, jednakże prawie wszystkie istniejące ośrodki mają charakter sezonowy.

Sezon turystyczny na terenie gminy trwa od czerwca do końca sierpnia. Wtedy to liczba osób przebywających na terenie gminy wzrasta kilkakrotnie w stosunku do ilości mieszkańców stałych. Baza turystyczna koncentruje się w okolicy Lubrzy i Przełaz. Na terenie gminy znajduje się 5 ośrodków wypoczynkowych dysponujących około 400 miejscami noclegowymi. Ponadto funkcjonują kwatery prywatne (pokoje gościnne) oraz pola namiotowe. Sprzyjające do podejmowania działalności turystycznej warunki mogłyby skutkować większą liczbą gospodarstw agroturystycznych.

Standard oferowanych usług noclegowych jest różny, jednak ogólnie plasuje się na średnim poziomie.

Baza noclegowa obejmuje następujące obiekty:

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

- Plaża "Goszcza" (Lubrza);
- Ośrodek Wczasowo-Wypoczynkowy "Dzierżoniów" (Dzierżoniów);
- Ośrodek Wypoczynkowy "Martinez" (Lubrza);
- Gościniec "Młyn" (Romanówek);
- Centrum Promocji i Szkolenia Województwa Lubuskiego (Przełazy);
- Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy (Przełazy);
- Ośrodek Wypoczynkowy „Relax” (Krzczkowo);
- Ośrodek Wczasowy Pod Daglezją (Krzczkowo);
- Ośrodek Wypoczynkowy (zakładowy) (Krzczkowo);
- Gospodarstwo Agroturystyczne (Przełazy);
- Oratorium św. Jana Bosko (Lubrza);
- Zajazd u doktora (Lubrza);
- Pole namiotowe (Mostki);
- Dom Letniskowy (Lubrza);
- Pole namiotowe "NA GÓRCE" (Przełazy);
- Kwatera myśliwska Adventure Team (Lubrza);
- Pokoje gościnne (Lubrza, Przełazy, Nowa Wioska).

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

Ośrodki wypoczynkowe dysponują w większości wszelkiego rodzaju sprzętem turystycznym. W sezonie wykorzystuje się 80-100% miejsc noclegowych oraz 100% sprzętu turystycznego. Standard warunków oraz oferowanych usług jest średni. Należy dążyć do powiększenia liczby punktów usługowych, znajdujących się na terenie gminy, przeznaczonych do obsługi turystów, takich jak: restauracje, bary, punkty informujące o lokalnych atrakcjach, itp. Brakuje również punktu informacyjnego promującego walory turystyczne gminy poza jej granicami.

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

Na omawianym obszarze organizacją turystyki z wykorzystaniem szlaków wodnych zajmuje się stosunkowo niewiele podmiotów. Przedsiębiorstwa turystyczne mają w swoich ofertach między innymi organizowanie spływów kajakowych (jak OW „Martinez”), czy wypożyczanie i transport sprzętu wodnego.

Podczas kreowania rozwoju turystyki na terenie gminy Lubrza napotkać można liczne problemy. Największym z nich jest małe zaangażowanie mieszkańców w rozwój turystyki i brak wiary w powodzenie inwestycji turystycznych. Mimo postępów, problemem jest także brak wystarczającej i nowoczesnej infrastruktury turystycznej.

Istniejące punkty gastronomiczne, czy to w postaci tzw. „małej gastronomii”, czy innych form nie spełniają w pełni wymogów ilościowych, a niektóre także wymogów jakościowych. Wskazane byłoby zwiększenie ilości wytyczonych i zagospodarowanych szlaków turystycznych o różnym przeznaczeniu. Infrastruktura towarzysząca, w postaci obiektów rekreacyjnych, czy sportowych jest również zbyt uboga w stosunku do występującego potencjału (wysoki poziom wykorzystania obiektów bazy noclegowej w sezonie).

Natomiast infrastruktura społeczna jest stosunkowo dobrze rozwinięta, jedyne niedostatki dotyczą ilości bankomatów oraz punktów usługowych, w których można dokonać płatności kartą. W końcowej fazie budowy znajduje się Studio nagrań o najwyższym poziomie europejskim.

Plusem są funkcjonujące trasy i ścieżki rowerowe, duża liczba organizowanych imprez, zaangażowanie władz i społeczności lokalnych w rozwój turystyki, istniejące plany rozwoju regionalnego i lokalnego. Niestety inicjatywy te nie zawsze przekładają się na tworzenie kompleksowych, zintegrowanych produktów turystycznych wokół szlaków, tras i ścieżek rowerowych.

Oprócz wspomnianego wcześniej Lubrzańskiego Szlaku Fortyfikacji, na terenie gminy zostały również wytyczone:

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

1. Pieszno-Rowerowy Szlak Nenufarów;
2. Szlak Przyrodniczy;
3. Lubrzański Szlak Kajakowy.

Pierwszy z nich rozpoczyna się w centrum Lubrzy, prowadząc w stronę Jeziora Lubie. Mija jezioro, rolkowy most, kościół i pomnik w Nowej Wiosce, kierując się ku Jez. Goszcza, nad którym odbywa się doroczna „Noc Nenufarów”. Końcowy odcinek szlaku prowadzi nad kanałem rzeki Rakownik, z zabudowaniami młyna i pobliską śluzą forteczną, kierując się z powrotem ku centrum miejscowości. Ogólna długość szlaku to 7900 metrów. Szlak jest w pełni oznakowany, na trasie znajdują się parkingi rowerowe i miejsca na odpoczynek. W miejscach szczególnie interesujących ustawione są tablice informacyjne z opisem tych miejsc. Lubrzański Szlak Kajakowy prowadzi malowniczą trasą przez jez. Lubrza Mała, Rudno i Paklicko Wielkie. Po drodze mija kilka zapór i malownicze tereny leśne. Organizatorem spływu jest OW „Martinez”.

Ze względu na atrakcyjne położenie wśród lasów i czystych jezior, gmina Lubrza posiada dobre warunki do rozwoju turystyki.

Na jej obszarze znajduje się 11 jezior o dość dobrej klasie czystości, które zajmują ponad 600 ha powierzchni. Do największych należą: Niesłysz (pow. 563 ha, max gł. 34,70 m.), Goszcza (pow. 61,54 ha, max gł. 20 m.), Lubie (pow. 34,80 ha, max gł. 35 m.), Pień (pow. 19 ha, max gł. 7,1 m.). Oprócz jezior na terenie gminy znajdują się liczne ciek i kanały. Najważniejsze z nich to Kanał Niesulicki oraz rzeka Paklica, będąca lewym dopływem Obry. System rzek i kanałów sprzyja rozwojowi turystyki wodnej.

O walorach krajobrazowych stanowi duża liczba wzgórz morenowych, sięgających bezwzględnej wysokości ponad 100 m. Cennym walorem przyrodniczym gminy są lasy, które zajmują prawie połowę jej ogólnej powierzchni. Przeważnie są to siedliska boru sosnowego, rzadziej bory chrobotkowe, a także siedliska grądowe i dąbrowy świetlistej. Zachowało

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

się też kilka torfowisk wysokich, występują również stanowiska roślin rzadkich i chronionych, jak np. modrzewnica zwyczajna, osoka aloesowata, bagnica torfowa, kłóc wiechowata i inne.

Ciekawym rezerwatem jest „Pniewski Ług” (niestety nieoznakowany), położony w pobliżu Jeziora Pień, na wschód od Nowej Wioski, gdzie rozciąga się torfowisko porośnięte brzoźami i sosnami, przy podłożu którego występuje wiele gatunków roślin zagrożonych, m.in. rosiczka okrągłolistna, bagnica torfowa oraz przygielka biała.

Również rezerwaty przyrody „Nietoperek” oraz „Nietoperek II” sięgają swym obszarem terenów Gminy Lubrza. Pierwszy z nich utworzony został Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 11 sierpnia 1980r. i zajmuje obszar 2,5 ha. Obejmując część podziemnych fortyfikacji MRU, leży pomiędzy wioskami: Nietoperek, Wysoka, Kęszycza i Boryszyn. Rezerwat posiada rangę europejską i objęty jest tzw. „Porozumieniem o ochronie nietoperzy w Europie”. Rezerwat Przyrody „Nietoperek II” został utworzony Rozporządzeniem Ministra OŚZNiL z dnia 23 grudnia 1998r. i obejmuje 44,03 ha powierzchni działek fortecznych i obiektów podziemnych prawie całego obszaru MRU.

Na terenie gminy nie ma parków, wyróżniających się wybitnymi walorami przyrodniczymi. Spośród kilku niewielkich parków podworskich na uwagę zasługuje stosunkowo dobrze utrzymany park w Przelazach oraz park w Staropolu. Istnieje również kilka innych miejsc, które można by objąć ochroną. Są to między innymi wzgórza porośnięte świetlistą dąbrową w okolicach Nowej Wioski, tereny wzdłuż drogi do wsi Przelazy aż do trasy A2, porośnięte lasami o bardzo interesującym drzewostanie (buczyny, grądy, olchy, łęgi), Rudny Staw w dolinie Kanału Niesulickiego porośnięty roślinnością szuwarową i oczeretową, będącą siedliskiem rzadkich gatunków ptaków (żuraw, błotniak stawowy, zimorodek) oraz zatoka jeziora Niesłysz, stanowiąca ostoję ptactwa wodnego (bąk, gęgawa, żuraw, błotniak stawowy).

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

Analiza walorów naturalnych gmin Lubrza jednoznacznie wskazuje, iż odgrywają one bardzo istotną rolę w rozwoju turystyki w regionie i przede wszystkim w oparciu o nie budowana jest oferta turystyczna. Ich różnorodność sprzyja rozwojowi różnych form turystyki przez cały rok, co przekłada się na ograniczanie sezonowości. Niewątpliwie z uwagi na specyfikę projektu kluczową rolę odgrywać będzie Szlak Fortyfikacji; rolę wspomagającą pełnić będą występujące na terenie gmin walory naturalne, przede wszystkim krajobrazowe, które w przypadku turysty nierzadko decydują o wyborze miejsca spędzenia wolnego czasu.

Sezon turystyczny na terenie gminy trwa od czerwca do końca sierpnia. Wtedy to liczba osób przebywających na terenie gminy wzrasta kilkakrotnie w stosunku do ilości mieszkańców stałych. Baza turystyczna koncentruje się w okolicy Lubrzy i Przelaz. Na terenie gminy znajduje się 5 ośrodków wypoczynkowych dysponujących około 400 miejscami noclegowymi. Ponadto funkcjonują kwatery prywatne (pokoje gościnne) oraz pola namiotowe. Sprzyjające do podejmowania działalności turystycznej warunki mogłyby skutkować większą liczbą gospodarstw agroturystycznych.

Standard oferowanych usług noclegowych jest różny, jednak ogólnie plasuje się na średnim poziomie.

Ośrodki wypoczynkowe dysponują w większości wszelkiego rodzaju sprzętem turystycznym. W sezonie wykorzystuje się 80-100% miejsc noclegowych oraz 100% sprzętu turystycznego. Standard warunków oraz oferowanych usług jest średni. Należy dążyć do powiększenia liczby punktów usługowych, znajdujących się na terenie gminy, przeznaczonych do obsługi turystów, takich jak: restauracje, bary, punkty informujące o lokalnych atrakcjach, itp. Brakuje również punktu informacyjnego promującego walory turystyczne gminy poza jej granicami.

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

Na omawianym obszarze organizacją turystyki z wykorzystaniem szlaków wodnych zajmuje się stosunkowo niewiele podmiotów. Przedsiębiorstwa turystyczne mają w swoich ofertach między innymi organizowanie spływów kajakowych (jak OW „Martinez”), czy wypożyczanie i transport sprzętu wodnego.

Podczas kreowania rozwoju turystyki na terenie gminy Lubrza napotkać można liczne problemy. Największym z nich jest małe zaangażowanie mieszkańców w rozwój turystyki i brak wiary w powodzenie inwestycji turystycznych. Mimo postępów, problemem jest także brak wystarczającej i nowoczesnej infrastruktury turystycznej.

Istniejące punkty gastronomiczne, czy to w postaci tzw. „małej gastronomii”, czy innych form nie spełniają w pełni wymogów ilościowych, a niektóre także wymogów jakościowych. Wskazane byłoby zwiększenie ilości wytyczonych i zagospodarowanych szlaków turystycznych o różnym przeznaczeniu. Infrastruktura towarzysząca, w postaci obiektów rekreacyjnych, czy sportowych jest również zbyt uboga w stosunku do występującego potencjału (wysoki poziom wykorzystania obiektów bazy noclegowej w sezonie).

Natomiast infrastruktura społeczna jest stosunkowo dobrze rozwinięta, jedyne niedostatki dotyczą ilości bankomatów oraz punktów usługowych, w których można dokonać płatności kartą. W końcowej fazie budowy znajduje się Studio nagrań o najwyższym poziomie europejskim.

Plusem są funkcjonujące trasy i ścieżki rowerowe, duża liczba organizowanych imprez, zaangażowanie władz i społeczności lokalnych w rozwój turystyki, istniejące plany rozwoju regionalnego i lokalnego. Niestety inicjatywy te nie zawsze przekładają się na tworzenie kompleksowych, zintegrowanych produktów turystycznych wokół szlaków, tras i ścieżek rowerowych.

Oprócz wspomnianego wcześniej Lubrzańskiego Szlaku Fortyfikacji, na terenie gminy zostały również wytyczone:

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

- a. Pieszno-Rowerowy Szlak Nenufarów;
- b. Szlak Przyrodniczy;
- c. Lubrzański Szlak Kajakowy.

Pierwszy z nich rozpoczyna się w centrum Lubrzy, prowadząc w stronę Jeziora Lubie. Mija jezioro, rolkowy most, kościół i pomnik w Nowej Wiosce, kierując się ku Jez. Goszcza, nad którym odbywa się doroczna „Noc Nenufarów”. Końcowy odcinek szlaku prowadzi nad kanałem rzeki Rakownik, z zabudowaniami młyna i pobliską śluzą forteczną, kierując się z powrotem ku centrum miejscowości. Ogólna długość szlaku to 7900 metrów. Szlak jest w pełni oznakowany, na trasie znajdują się parkingi rowerowe i miejsca na odpoczynek. W miejscach szczególnie interesujących ustawione są tablice informacyjne z opisem tych miejsc. Lubrzański Szlak Kajakowy prowadzi malowniczą trasą przez jez. Lubrza Mała, Rudno i Paklicko Wielkie. Po drodze mija kilka zapór i malownicze tereny leśne. Organizatorem spływu jest OW „Martinez”.

Turystyka aktywna, piesza czy rowerowa, może być bardzo skutecznie rozwijana na terenie gminy Lubrza. Teren ten bogaty jest w walory kulturowe i historyczne, ale przede wszystkim obfitują w zasoby przyrodnicze: lasy, jeziora, rzeki. System szlaków pieszych i rowerowych powinien funkcjonować jako samodzielna oferta turystyczna. Szlaki turystyczne powinny poprowadzić turystę pomiędzy najciekawszymi, najbardziej znamienitszymi zabytkami kulturowymi, historycznymi oraz przyrodniczymi obu gmin.

Główne zadania związane z budową/odnową szlaków turystycznych (rowerowych i pieszych) na terenie gminy Lubrza obejmują:

- wyznaczenie i oznakowanie szlaków w terenie (oznakowanie również tych istniejących),
- oznaczenie trudności i długości poszczególnych tras/szlaków turystycznych,

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

- przygotowanie nazw poszczególnych tras oraz hasła przewodniego dla całego systemu rowerowych i pieszych szlaków turystycznych,
- przygotowanie punktów postojowych (zadaszone wiaty, kosze na śmieci, mapy orientacyjne, toalety itp.) na trasach,
- umieszczenie tablic informacyjnych przy obiektach kulturowych, historycznych oraz przyrodniczych na trasie (z opisem w trzech językach: polskim, niemieckim i angielskim),
- opracowanie drukowanych map zawierających informacje dotyczące najciekawszych atrakcji, miejsc wartych odwiedzenia (z opisem w trzech językach: polskim, niemieckim i angielskim),
- utwardzenie niektórych odcinków szlaków rowerowych (w szczególności tych, na których aktualnie koła „grzęzną” w piasku),
- przygotowanie propozycji dwu-, trzy- dniowych tras wycieczkowych, wraz ze wskazaniem miejsc noclegowych (np. nawiązanie współpracy z obiektami noclegowymi, gospodarstwami agroturystycznymi na terenie obu gmin i stworzenie z nimi wspólnych propozycji dla rowerzystów czy turystów pieszych),
- przygotowanie koncepcji powiązań pomiędzy poszczególnymi trasami,
- budowa zintegrowanego systemu wypożyczalni rowerów (np. we współpracy z właścicielami obiektów bazy noclegowej – polegającej na transporcie rowerów do wyznaczonych miejsc, odbiorze sprzętu od turystów po dotarciu do określonego celu lub na trasie, zapewnienie usługi serwisowej itp.).

Szlaki wodne

Położenie gminy na terenie Pojezierza Lubuskiego, obecność dwóch rzek oraz licznych jezior stanowi o atrakcyjności tego obszaru pod względem turystyki wodnej. Obra jest rzeką niziną o długości 253,3 km. Paklica jest rzeką o długości 37km, bierze swój początek w jeziorze Goszcza (w Lubrzy) i wpada do rzeki Obry (w Międzyrzeczu). Rzeka Paklica charakteryzuje się dużą regularnością przepływów co sprawia, że odznacza

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

się dużą przydatnością turystyczną, podobnie jak rzeka Odra - tworząc kajakowe szlaki wodne.

20

Główne zadania związane z rozwojem infrastruktury wodnych szlaków turystycznych na terenie gminy Lubrza obejmują:

- przygotowanie nazw poszczególnych tras oraz hasła przewodniego dla całego systemu kajakowych szlaków turystycznych,
- oznaczenie trudności i długości poszczególnych wodnych szlaków turystycznych,
- opracowanie drukowanych map szlaków zawierających informacje dotyczące najciekawszych atrakcji, miejsc wartych odwiedzenia (z opisem w trzech językach: polskim, niemieckim i angielskim),
- stworzenie profesjonalnych stanic wodnych: zabezpieczenie miejsc wodowania/wynoszenia sprzętu, zagospodarowanie sanitarne i komunikacyjne,
- budowa/modernizacja przystani dla kajakarzy na szlaku oraz wytyczenie bezpiecznej drogi przenoszenia kajaków,
- przygotowanie punktów postojowych na szlaku - zadaszone wiaty, miejsce na ognisko (grila), kosze na śmieci, toalety, mapy orientacyjne itp.,
- wyznaczenie i przygotowanie miejsc biwakowania na trasie spływu (możliwość przenocowania będzie podstawą do tworzenia 2-dniowych pakietów spływów kajakowych).

Szlak dla zmotoryzowanych

Przy planowaniu tras/szlaków turystycznych nie można zapomnieć o trasie dla turystów zmotoryzowanych. Trasa powinna biec wzdłuż obiektów fortyfikacyjnych uwzględniając także walory kulturowe i przyrodnicze.

Główne zadania związane z rozwojem infrastruktury na szlakach dla turystów zmotoryzowanych na terenie gminy Lubrza obejmują:

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

- ❑ wyznaczenie i oznakowanie tras w terenie (również tych istniejących),
- ❑ przygotowanie nazw poszczególnych tras oraz hasła przewodniego dla całego systemu zmotoryzowanego szlaku turystycznego,
- ❑ opracowanie drukowanych map, informatorów (zawierających opisy poszczególnych tras, atrakcji turystycznych, adresów itp., bazy noclegowej, gastronomicznej itp. w trzech językach: polskim, niemieckim i angielskim),
- ❑ przygotowanie punktów postojowych w miejscach łączących szlak dla zmotoryzowanych ze szlakiem pieszym (parking, zadaszona wiata, stoły, ławy, toalety, kosze na śmieci, mapy orientacyjne, itp.),
- ❑ przygotowanie parkingów,
- ❑ utwardzenie nawierzchni szlaku na kilku fragmentach.

Wszelkie zamierzenia rozwoju turystyki zarówno na lądzie, jak i na wodzie muszą uwzględniać bezpieczeństwo i wygodę turysty.

Edukacja przyrodnicza

Potencjał bogactwa przyrody na terenie gminy Lubrza daje możliwość stworzenia dodatkowego produktu ekoturystycznego.

Unikatową atrakcją stanowi niewątpliwie obecność na tym obszarze nietoperzy. Na terenie gmin istnieją dwa faunistyczne rezerwaty przyrody: „Nietoperek I”, „Nietoperek II”, które wraz z Zespołem Przyrodniczo-Krajobrazowym „Uroczyska MRU” objęte są systemem Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000 oraz rezerwat torfowiskowy - „Pniewski Ług”.

Rezerwat „Nietoperek I” i „Nietoperek II” obejmują rozległą sieć fortyfikacji podziemnych. Jest to miejsce zimowania około 30 tys. nietoperzy reprezentujących 12 gatunków. Najliczniejsze z nich to: mopek, nocek duży, nocek Bechsteina, nocek łydkowłosy. Rezerwat „Nietoperek I” (pow. 2,5ha) i ma na celu ochronę i zachowanie miejsc zimowania oraz kolonii letniej nietoperzy. Rezerwat „Nietoperek II” (pow. 48,27ha) ma na celu ochronę i zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych miejsc zimowania i rozrodu największej w Europie, wielogatunkowej kolonii nietoperzy.

Walory krajoznawcze środowiska przyrodniczego omawianego obszaru (pomniki przyrody, rezerwaty, parki krajobrazowe) stanowią

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

przedmiot zainteresowań poznawczych i podstawę rozwoju ofert edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, jak również przygotowanie propozycji dla specjalistycznej turystyki przyrodniczej.

W ramach produktu ekoturystycznego proponowane są ścieżki przyrodniczo-edukacyjne, Zielone Szkoły oraz oferta specjalistyczna (np. wędkarstwo).

Główne zadania związane z rozwojem produktu ekoturystycznego na terenie gminy Lubrza obejmują:

Dla ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych:

- ❑ wytyczenie w terenie ścieżek edukacyjnych - oznakowanie całej trasy oraz wybranych miejsc, atrakcji,
- ❑ oznaczenie miejsc o szczególnej wartości przyrodniczej i poznawczej, mogące stanowić punkty przystankowe na ścieżkach edukacyjnych,
- ❑ opracowanie systemu tablic informacyjnych i edukacyjnych - rozmieszczenie ich w terenie (z opisem w trzech językach: polskim, niemieckim i angielskim),
- ❑ zabezpieczenie infrastruktury turystycznej na trasie - kosze na śmieci,
- ❑ przygotowanie map turystycznych (zawierających wytyczone ścieżki edukacyjne, informacje na temat atrakcji przyrodniczych, regulamin zachowania się na terenie rezerwatu itp., z opisem w trzech językach: polskim, niemieckim i angielskim),
- ❑ opracowanie informatora w wersji elektronicznej i papierowej (w trzech językach: polskim, niemieckim i angielskim).

Dla Zielonych Szkół:

- ❑ nawiązanie współpracy z placówkami edukacyjnymi: m.in. szkołami podstawowymi, gimnazjami i szkołami średnimi,
- ❑ opracowanie programów edukacyjnych, konspektów lekcji zgodnych z zakresem programu szkoły podstawowej, gimnazjum i średniej,

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

- nawiązanie współpracy z gestorami lokalnej bazy noclegowej (opracowanie kompleksowej oferty pobytowo - edukacyjnej, atrakcyjnej cenowo dla potencjalnych odbiorców),
- przygotowanie co najmniej dwóch sal wykładowych, umożliwiających prowadzenie zajęć z zakresu przyrody i ekologii: wyposażenie w ekspozycje przyrodnicze, urządzenia interaktywne pozwalające na lepsze „przyswajanie” wiedzy,
- przygotowanie serwisu internetowego poświęconego prowadzonej edukacji przyrodniczej, z możliwością prenumeraty newslettera.

Dla oferty specjalistycznej (np. wędkarstwo):

- wybór i zamieszczenie w ofercie najciekawszych miejsc - z punktu widzenia specjalistycznych zainteresowań - miłośników wędkowania, miłośników przyrody itp.,
- odpowiednie zagospodarowanie terenów przeznaczonych do rozwoju oferty specjalistycznej: stacje wodne, pomosty, wypożyczalnie łodzi itp.,
- opracowanie mapy wód (wraz z opisem dot. poszczególnych akwenów wodnych, występowaniem gatunków ryb na każdym z nich, infrastruktury wędkarskiej),
- opracowanie kalendarza najciekawszych „zdarzeń” przyrodniczych jako podstawy do budowania oferty turystycznej (np. kalendarze „brań” itp.),
- przygotowanie zaplecza technicznego, w tym wyposażenia udostępnianego turystom (np. wędki itp.),
- opracowanie informatora w wersji elektronicznej i papierowej (w trzech językach: polskim, niemieckim i angielskim).

Edukacja historyczna

Stopniowo rosnąca rola fortyfikacji w tworzeniu oferty turystycznej stwarza optymalne warunki do rozwoju szeroko pojętej edukacji historycznej. Coraz częściej w atrakcjach turystycznych jakimi są niewątpliwie obiekty pomilitarne, dostrzega się potencjał waloru kulturowego, świadczącego o losach i historii danego obszaru.

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

Dlatego też, edukacja historyczna niesie ze sobą niezmiernie ważną rolę w kształtowaniu świadomości historycznej potencjalnych odbiorców. W tym wypadku będą nimi przede wszystkim dzieci i młodzież (grupy te odbywając zajęcia w trakcie „zielonych szkół” czy lekcji historii stają się pierwszym, z góry zdefiniowanym segmentem docelowym).

Główne zadania związane z rozwojem tego produktu na terenie gminy Lubrza obejmują:

- przygotowanie oferty edukacyjnej skierowanej do osób stanowiących ważną grupę potencjalnych odbiorców (np. placówki edukacyjne),
- wyposażenie najciekawszych i najlepiej zachowanych obiektów (miejsc) tak, by oddawały ówczesny klimat (np. wygląd cel, komór w bunkrze),
- organizacja wykładów, prelekcji, pogadanek, do których realizacji powinny być zapraszane osoby z grona pasjonatów, miłośników i znawców fortyfikacji,
- stworzenie „Muzeum Fortyfikacji” (patrz pkt. Inwestycje na szlaku naziemnym),
- zgromadzenie pojazdów militarnych, samochodów z okresu II wojny światowej, urządzeń i sprzętu militarnego wykorzystywanego do obrony, itp. na terenie wokół szlaku fortyfikacji w formie Skansenu Militarnego,
- kształtowanie wizerunku turystycznego obszaru poprzez odwoływanie się do jego historii i tradycji w formie inscenizacji batalistycznych – tworzenia żywych obrazów,
- organizacja wypożyczalni ubiorów wojskowych,
- zapewnienie wykwalifikowanych przewodników.

Imprezy kulturalne

Imprezy kulturalne jako uzupełniający produkt turystyczny na obszarze gminy Lubrza stanowią niewątpliwie istotną element promocyjny. W związku z tym, obie gminy powinny dążyć do wypracowania wspólnej formuły imprezy, która związana będzie z obecnymi tu fortyfikacjami czy obiektami pomilitarnymi, występowaniem nietoperzy, walorami kulturowymi czy przyrodniczymi.

Aktualne imprezy kulturalne są indywidualnymi pomysłami poszczególnych gmin, które niewątpliwie należy kontynuować, ale warto

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

także zastanowić się na formami imprez, które odzwierciedlałyby wspólną ideę omawianych gmin.

Aby imprezy kulturalne mogły skutecznie wpływać na kształtowanie aktualnego i przyszłego wizerunku turystycznego obszaru gminy Lubrza, ważne jest, aby:

- były cykliczne – tylko wtedy będą mogły być skutecznie wykorzystywane w promocji omawianego obszaru,
- wpisywały się w szerszy kontekst – wraz z innymi wydarzeniami o podobnym charakterze wypełniały kalendarz regionu, województwa, kraju czy nawet Europy,
- organizowane były przy zaangażowaniu samorządów, podmiotów działających w branży turystycznej oraz mieszkańców obu gmin,
- były obecne w lokalnych/krajowych mediach,
- zapewniały udział historyków, pasjonatów, znawców tematu,
- odbywały się pod patronatami regionalnych/krajowych organizacji turystycznych, instytucji samorządowych, mediów

Logo i hasło promocyjne

Wykreowanie jednolitego wizerunku produktu turystycznego Szlaku Fortyfikacji Lubrza powinno zapoczątkować współpracę obu gmin w stworzeniu spójnej polityki działań marketingowych obszaru. Istotnym elementem w procesie rozwijania produktu jest opracowanie znaku graficznego (LOGO) oraz hasła promocyjnego, które będą świadczyć o turystycznej tożsamości gminy.

Hasło promocyjne produktu turystycznego szlaku fortyfikacji powinno być niedługie, łatwe do zapamiętania, związane z tematyką produktu turystycznego. Powinno promować i reklamować produkt turystyczny, być jego hasłem rozpoznawczym. Powinno wywoływać u odbiorcy odpowiednie skojarzenia oraz nastrój, a jeśli to możliwe, motywować również do pożądanego reakcji.

Zarówno projekt hasła promocyjnego, jak i logo powinien przewidywać możliwość ich wszechstronnego wykorzystania w celach promocyjnych – umieszczania na drukach reklamowych, wydawnictwach,

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

gadżetach reklamowych, tablicach informacyjnych na szlaku, billboardach reklamowych, stoiskach targowych oraz ubraniach przewodników etc. Powinny być także czytelnym elementem organizowanych imprez kulturalnych.

26

Produkty uzupełniające

Projektowana oferta uzupełniająca ma być elementem wspierającym produkt główny. Rozwój produktów uzupełniających oparty jest walorach przyrodniczych, kulturowych oraz historycznych terenu gminy Lubrza objętego projektem. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że choć względem produktu głównego oferta kulturowa czy przyrodnicza będzie traktowana jako element wspierający, to będzie ona jednocześnie pełnić rolę samodzielnych produktów, mogących również generować ruch turystyczny. Niejednokrotnie to turysta, który przyjedzie tu w celu poznania historii i kultury regionu, okaże się nowym odbiorcą atrakcji opartych o Szlak Fortyfikacji Lubrza - Międzyrzecz. Do produktów uzupełniających proponuje się włączenie aktualnie funkcjonujących, gotowych rozwiązań, jak również nowych propozycji, wykorzystujących walory turystyczne omawianego obszaru. Z przedstawionych produktów możliwe będzie także przygotowywanie gotowych pakietów, projektowanych względem potrzeb określonych grup i segmentów rynku.

Promocja produktu turystycznego – formy i narzędzia promocyjne

Ważnym elementem w efektywnej promocji obszaru gmin Lubrza jest wykorzystanie dostępnych narzędzi marketingowych, które w sposób odpowiednio prezentowany, dystrybuowany, opracowany mają bezpośredni wpływ na promocję turystyczną.

PROMOCJA TURYSTYCZNA – jest to oddziaływanie na odbiorców produktów turystycznych (w tym wypadku potencjalnych turystów), polegające na przekazaniu informacji, które mają w odpowiednim stopniu zwiększyć wiedzę na temat produktów turystycznych oraz ich otoczenia (walory gminy). Celem informacji jest także kształtowanie potrzeb odbiorców oraz pobudzanie i ukierunkowanie popytu na dane produkty turystyczne.

Komunikowanie się z rynkiem potencjalnych odbiorców obejmuje zestaw środków/narzędzi o różnych funkcjach i strukturze.

Rekomendacje i rozwiązania

Perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2014-2020 zakłada między innymi dwa następujące, podstawowe i strategiczne kwalifikatory interwencji:

- a. kompleksowość implementowanych rozwiązań w zakresie rozwiązywania określonych problemów oraz, co stanowi wypadkową tego założenia

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

- b. partnerstwo i koncentrację interwencji środków Unii Europejskiej w realizacji szerszych projektów, które wykraczają poza schematycznie i administracyjnie rozumiane granice poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego.

28

Problemy o znaczeniu strategicznym, które stoją przed podmiotami życia publicznego w dużej mierze są niezależne od istniejących struktur administracyjnych zarządzania procesami rozwojowymi. Sytuacja taka wymaga odejścia w ramach polityki przestrzennej od tradycyjnie definiowanych obszarów interwencji: np. obszary wiejskie – miasto, na rzecz zindywidualizowanego podejścia do różnych terytoriów wyznaczanych na podstawie cech społeczno-gospodarczych i przestrzennych w ujęciu dynamicznym [KPZK 2030].

Dokumenty strategiczne na poziomie krajowym, czyli:

- a. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) oraz
- b. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 (KSRR 2010-2020) w systemie zarządzania rozwojem Polski przyjmują koncepcję opartą o podejście ukierunkowane terytorialne.

Na poziomie regionalnym wyżej wymienione podejście realizuje się poprzez tzw. kontrakty terytorialne, które zgodnie z założeniami winny zawierać następujące elementy:

- a. określenie obszaru, którego dotyczy Kontrakt wraz z jego opisem,
- b. diagnozę obszaru, który został objęty Kontraktem (bariery rozwojowe, potencjały, które należy wzmocnić i wykorzystać)
- c. cele oraz działania, które należy podjąć, aby urzeczywistnić idee Kontraktu, wraz z powiązaniem ich celami SRWL 2020 oraz celami, osiami priorytetowymi oraz wskaźnikami zawartymi w RPO L2020;
- d. listę przedsięwzięć o strategicznym/kluczowym znaczeniu,

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

e. identyfikację potencjalnych komplementarnych projektów i źródeł finansowania, poza RPO Lubuskie 2020;

29

Podjęcie zintegrowane, realizowane poprzez porozumienie kilku jednostek samorządu terytorialnego (w tym Obszar Funkcjonalny „Perły Lubuskie”), wychodzącego ponad podziały administracyjne (z jednej strony), a realizujące określony pakiet interwencji projektowych realizowanych przy współudziale środków Unii Europejskiej leży winny stanowić jedno z podstawowych rozwiązań realizacji projektów punktowych stanowiących szerszą całość na terenie Gminy Lubrza.

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

3. Cele strategiczne Gminy Lubrza na lata 2014-2020

30

Z uwagi na specyfikę Gminy Lubrza przyjęto założenie, iż
optymalnym rozwiązaniem jest

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GMINY POPRZEZ

Inwestycje w budowę i rozbudowę

1. Infrastruktury technicznej
2. Infrastruktury społecznej
3. Infrastruktury turystycznej

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

Schemat zależności sfer rozwojowych Gminy Lubrza

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

4. Analiza S.W.O.T.

Analiza SWOT zmierza z jednej strony do ujawnienia wszystkich potencjalnych szans rozwoju oraz ewentualnych zagrożeń związanych ze zmianami zachodzącymi w otoczeniu Gminy, z drugiej zaś – do oceny Gminy.

DZIEDZINA GOSPODARCZA

Mocne strony	Słabe strony
Bardzo trakcyjne położenie gospodarcze (bliskość węzła komunikacyjnego A2 i S3) oraz sąsiedztwo z ośrodkiem subregionalnym: Świebodzin. Duże rynki zbytu.	Brak wystarczającego poziomu usług elektrotechnicznych.
Dobre położenie komunikacyjne – lokalizacja	niedostatecznie rozwinięta baza turystyczno – wypoczynkowa wokół jezior.
Rozwijający się przemysł drobny	Utrudnione możliwości uzyskania niskoprocentowych kredytów inwestycyjnych.
Prawidłowo rozwinięte usługi i handel (często rodzinny).	Na terenie gminy nie ma zakładu utylizacji odpadów. Niewystarczająca infrastruktura sanitarno – ściekowa.
Obsługa finansowo – bankowa firm i ludności.	niedostatecznie wykorzystywane walory przyrodnicze gminy w promocji gminy.
Stosunkowo korzystne warunki naturalne do produkcji rolniczej.	Niski udział kapitału zagranicznego.
Stosunkowo dobrze rozwinięte rolnictwo.	Niewystarczająca ilość uzbrojonych terenów do aktywizacji gospodarczej,
Dostępna siła robocza.	Brak wysoko wykwalifikowanych

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

Niskie podatki. Dostępność do istniejącej infrastruktury. Wzrastająca aktywność gospodarcza w kilku wsiach.	pracowników. Duże szkody w rolnictwie spowodowane przez dziką zwierzynę.

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

DZIEDZINA GOSPODARCZA

Szansa	Zagrożenia
Rozwój turystyki i agroturystyki.	Import towarów i surowców.
Rozwój zakładów rzemieślniczych.	Niestabilna polityka podatkowa i finansowa państwa.
Powiększenie i unowocześnienie gospodarstw rolnych.	Brak wysoko wykwalifikowanych kadr.
	Ogólny, niski stan gospodarki kraju
	Odciąganie inwestorów przez gminy sąsiednie.
	Nieuzbrojone tereny przeznaczone dla inwestorów.
	Niszcząca infrastruktura po byłych PGR.

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

DZIEDZINA SPOŁECZNA

Mocne strony	Słabe strony
Dobrze rozwinięte szkolnictwo podstawowe. Sprawny dowóz dzieci do szkół. Dobrze działająca opieka społeczna. Zadowalający stan bezpieczeństwa – dobra praca Policji Dobrze wyszkolona i wyposażona OSP. Prawidłowa opieka medyczna lekarza rodzinnego. Tradycje kulturalne na wsiach Bliskość do dóbr kulturalnych Stosunkowo wysoki procent dzieci kontynuuje naukę w szkołach Ponadgimnazjalnych (poza terenem gminy). Wysoka liczba nauczycieli posiadających wykształcenie wyższe oraz specjalizacje przedmiotowe. Stosunkowo mała ilość występujących patologii społecznych wśród dzieci i młodzieży gminy.	Niskie dochody własne gminy na 1 mieszkańca. Słabo rozwinięte specjalistyczne usługi medyczne. Niewystarczające środki finansowe budżetu gminy na edukację. Ograniczone środki finansowe przeznaczone dla opieki społecznej. Utrudniony dostęp dzieci wiejskich do przedszkoli (wiek 3 – 5 lat). Mało atrakcyjna oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży. Słaba integracja właścicieli i zarządów przedsiębiorstw ze społecznością lokalną

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

DZIEDZINA SPOŁECZNA

<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
Poprawa specjalistycznych usług medycznych – zdrowotnych dla ludności gminy.	Brak współpracy przedsiębiorstw. Postępujące rozwarstwienie/ dezintegracja finansowa społeczeństwa lokalnego.
Wzrost wykształcenia mieszkańców gminy.	Rosnące koszty edukacji.
Zachowanie zwyczajów i tradycji regionu	Regres kultury wiejskiej w Polsce.
Udostępnienie obiektów sportowo – rekreacyjnych oświaty dla ogółu społeczeństwa.	Brak możliwości pozyskania nauczycieli – zwłaszcza nauczycieli języków obcych do szkół wiejskich. Malejące środki finansowe na cele oświaty, kultury i sportu.

ŚRODOWISKO

Mocne strony	Słabe strony
Dogodne warunki przyrodnicze	
Sprawny system odbioru i wywozu odpadów stałych (z segregacją).	Brak kanalizacji sanitarnej na wsiach
Rolniczy charakter gminy – sprzyjający środowisku.	
Nie ma przemysłu silnie zanieczyszczającego środowisko.	Brak centralnej oczyszczalni ścieków. Stosunkowo słaba edukacja ekologiczna społeczeństwa.

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

ŚRODOWISKO

<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
Budowa kanalizacji sanitarnej w całej gminie.	Brak wystarczających środków finansowych na aktywną ochronę środowiska.
Wydzielenie tras i szlaków turystycznych.	
Turystyka i agroturystyka z poszanowaniem ustawy o ochronie środowiska.	Wzrastający ruch pojazdów kołowych.
Rolnictwo ekologiczne.	Brak wystarczających środków na ochronę środowiska.

DZIEDZINA TECHNICZNA

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
Rozbudowana telefonizacja (komórkowa i przewodowa).	Brak wystarczającej sieci kanalizacji
Dobrze rozbudowana sieć wodociągowa.	Brak kanalizacji we wszystkich wsiach gminy.
Wystarczająca (na dzień dzisiejszy) elektryfikacja gminy.	Niezadowalający stan nawierzchni dróg przebiegających przez gminę.
Możliwość wygospodarowania terenów pod działalność gospodarczą.	Niewystarczająca ilość chodników we wsiach.
	Braki w oświetleniu głównych ciągów komunikacyjnych we wsiach.
	Mało terenów uzbrojonych pod aktywizację gospodarczą.
	Brak uzbrojonej bazy turystyczno - wypoczynkowej
	Przestarzała część sieci wodociągowej

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

DZIEDZINA TECHNICZNA

<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
Poprawa nawierzchni oraz dobre oznakowanie dróg gminnych, powiatowych i krajowych przebiegających przez gminę	Rosnące koszty inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej. Nadmiar zadań przekazanych do realizacji gminie. Pogarszająca się koniunktura w rolnictwie. Ogólny brak środków finansowych w skali gminy. Wzrost kosztów materiałów budowlanych. Malejące zainteresowanie inwestorów z zewnątrz. Brak środków finansowych na budowę nowoczesnej oczyszczalni ścieków. Ubożenie mieszkańców gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

5. System monitorowania i aktualizacji Strategii.

39

Kluczowe znaczenie w monitorowaniu i stymulowaniu realizacji programu posiada Wójt. Dodatkowo w monitorowaniu uczestniczył będzie horyzontalny zespół zadaniowy do spraw Strategii. Główną ich rolą będzie monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w Strategii oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia opóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania i w razie potrzeby aktualizowanie programu w zakresie dostosowania go do zmieniających się uwarunkowań.

Do monitorowania, oceny realizacji programu i jego aktualizacji służyć będzie system współpracy pomiędzy podmiotami programu oraz osiągnane wskaźniki produktów, rezultatów i oddziaływania.

PUNKT WYJŚCIA

Zadanie monitorowania i ewaluacji działań strukturalnych wynika wprost z przepisów prawa, choć sposób ich przeprowadzania zależy od natury i zakresu ocenianej pomocy. Celem jest sprawdzenie, za pomocą zdefiniowanych na odpowiednim poziomie wskaźników, efektywności wdrażania i wykorzystywanych środków.

Regulacje prawne

Podstawowe regulacje prawne dotyczące wskaźników monitorowania zawarte są w art. 36 rozporządzenia ramowego.

Rozporządzenie to zawiera również liczne odniesienia do programowania (art. 16, 17 i 18) i procedurach ewaluacyjnych (art. 40, 41, 42, 43 i 44). Te artykuły ustanawiają: podstawy operacyjne dla monitorowania i oceny pomocy (np. kwantyfikacja celów, monitorowanie finansowe i

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

rzeczowe, wskaźniki wyników, rezultatów i wpływów, mierzenie); odpowiedzialność każdego z zaangażowanego poziomu zarządzania (Komisja Europejska, państwa członkowskie i Komitety Monitorujące) i związane z nimi obowiązki w zakresie sprawozdawczości (np. roczny raport z implementacji, raporty z ewaluacji).

40

Ramy programowania

Wskaźniki stosuje się do wszystkich form pomocy strukturalnej, tj. Wspólnotowych Ram Wsparcia (CSF), Jednolitego Dokumentu Programowania (SPD), Programów Operacyjnych (OP), ale również do dotacji globalnych i dużych projektów. W celu zapewnienia efektywnego monitorowania tych form pomocy, szczególna uwaga powinna zostać poświęcona najniższemu poziomowi operacyjnemu (działanie lub projekt).

Zasadniczo te dane powinny być zawarte w rocznych raportach z implementacji (art. 37) i nie powinny ograniczać się do informacji finansowych. Ponadto wskaźniki powinny przedstawiać spójny opis programu, poczynając od poziomu najbliższego (rzeczywisty wydatek) i obejmując coraz to bardziej ogólne poziomy (efekty wyprodukowane przez ten wydatek)

RAMY OPERACYJNE

Ogólna logika pomocy

Pomiędzy podstawowymi elementami przygotowywania programów pomocy w ramach Funduszy strukturalnych znajdują się ustalenie celów i alokacja środków pomiędzy operacjami w sposób zapewniający optymalną realizację celów. Pomiędzy decyzją o przyznaniu pomocy a celami istnieje logiczny związek, który może zostać przedstawiony „z góry do dołu” lub „z

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

dołu do góry. W praktyce programowanie implikuje wybór pomiędzy dwiema perspektywami:

- „z góry na dół”: cała pomoc jest programowana w specyficznym kontekście związanym z definiowaniem **celów ogólnych**. Te ostatnie kształtują strategię pomocy i są podstawą dla pewnej liczby **celów szczegółowych**, w ogólnym zarysie odpowiadającym obszarom priorytetowym. Każdy z tych celów jest z kolei wdrażany za pomocą działań, które pozwalają na realizację **celów operacyjnych**.
- „z dołu do góry”:

© działania są wdrażane przez administrację, agencje i operatorów za pomocą różnych (finansowych, ludzkich, technicznych lub organizacyjnych) **środków** lub **zasobów (wkładu)**,

© Rzeczywiste wydatki są źródłem rzeczowych **wyników** (np. kilometry zbudowanej drogi, liczba miejsc na zorganizowanych szkoleniach, etc.), które pokazują poczyniony postęp we wdrażaniu danego działania,

© **Rezultaty** są bezpośrednimi efektami wobec beneficjentów finansowanego działania (np. skrócony czas podróży, zmniejszone koszty transportu lub liczba uczestników, którzy ukończyli szkolenia, etc.),

© Powyższe rezultaty mogą zostać wyrażone w kategorii ich wpływu (oddziaływania) na osiągnięcie ogólnych lub szczegółowych celów programu i stanowią główną podstawę dla uznania, że dana pomoc zakończyła się sukcesem lub porażką.

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

6. Załącznik. Lista zadań inwestycyjnych Gminy Lubrza na lata 2014-2020.